

“VAI TRÒ VÀ SỰ THAM GIA CỦA TỔ CHỨC KH&CN TRONG AN SINH XÃ HỘI – CHĂM SÓC SỨC KHỎE CỘNG ĐỒNG VÀ KẾT NỐI NGUỒN LỰC”

*TS.BS Nguyễn Thu Giang, Phó Viện trưởng
Viện Phát triển Sức khoẻ cộng đồng ÁNH SÁNG – LIGHT*

*Kính thưa: Ông Phạm Minh Chính, Ủy viên Bộ Chính trị,
Thủ tướng Chính phủ nước Cộng hoà XHCN Việt Nam*

1. Giới thiệu chung và một số những thành tựu của Viện LIGHT:

Viện Phát triển Sức khoẻ cộng đồng ÁNH SÁNG - LIGHT (gọi tắt là Viện LIGHT) là tổ chức Khoa học và Công nghệ (KH&CN) trực thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam, được thành lập năm 2003. Hiện nay, Viện LIGHT tập hợp được gần 100 cán bộ là các nhà khoa học, giáo sư, tiến sĩ, bác sĩ... LIGHT có trụ sở chính tại Hà Nội và 2 Văn phòng trực thuộc tại thành phố Đà Nẵng và Quảng Ninh. Mục tiêu hoạt động của Viện LIGHT là trở thành một tổ chức đi đầu trong việc kết nối và sử dụng hiệu quả các nguồn lực nhằm mang lại lợi ích cho người dân trong cộng đồng, đặc biệt là đảm bảo quyền của các nhóm thiệt thòi, người yếu thế, góp phần xây dựng một xã hội công bằng và tiến bộ, một đất nước phồn vinh và hạnh phúc dưới sự chỉ đạo của Đảng và Chính phủ Việt Nam.

Với gần 20 năm hoạt động tích cực, Viện LIGHT đã và đang triển khai nhiều chương trình Dự án trong các lĩnh vực chính: An sinh xã hội - Chăm sóc Sức khoẻ cộng đồng - Phát triển bền vững - Bình đẳng Giới. Các nhóm đối tượng mà Viện LIGHT luôn hướng tới là: Người lao động tự do, người nhập cư, di cư trong nước và quốc tế, người dân tộc thiểu số, người khuyết tật, người sống chung với HIV/AIDS, phụ nữ và trẻ em nghèo, người bị ảnh hưởng bởi bạo lực....

Viện LIGHT đã vinh dự khi ba lần nhận được Giải thưởng cao nhất trong các cuộc thi “*Sáng tạo vì cộng đồng*” do Ngân hàng thế giới phối hợp với Bộ Y tế, Bộ Giáo dục và Đào tạo tổ chức vào các năm 2004 - 2006 – 2010. Là tổ chức xã hội duy nhất được nhận Giải thưởng vàng “*Vì sức khoẻ cộng đồng*” năm 2012 do Bộ Y tế và Tổng Hội Y học Việt Nam trao tặng, Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Y tế và nhiều Bộ ngành, các tổ chức trong nước và quốc tế vì những đóng góp cho quá trình phát triển xã hội tại Việt Nam. Viện LIGHT cũng nhận được sự tín nhiệm từ các tổ chức KH&CN, các tổ chức xã hội khi liên tục nhiều năm được bầu là trưởng ban điều hành các mạng lưới làm việc vì Lao động di cư (Mnet), mạng lưới phòng chống Bạo lực trên cơ sở giới (GBVNet), nhóm làm việc vì An sinh xã hội Việt Nam... Năm 2018 một dự án của Viện LIGHT đã được tổ chức Oxfam lựa

chọn là câu chuyện điển hình trình bày tại Hội nghị các nhà tài trợ toàn cầu để minh chứng cho việc các tổ chức xã hội của Việt Nam đã sử dụng nguồn lực tài trợ một cách minh bạch và hiệu quả, đóng góp cho an sinh và phát triển cộng đồng.

Viện LIGHT đã tích cực tham gia quá trình xây dựng và thực thi một số các chính sách quan trọng như Luật Lao động, Luật Chăm sóc Sức khỏe nhân dân, Luật Bảo hiểm Y tế, Luật Bình đẳng giới, Chính sách trợ giúp đột xuất, Chiến lược phòng chống bạo lực gia đình... Viện LIGHT là tổ chức xã hội duy nhất được tập đoàn SAMSUNG, Phòng thương mại và công nghiệp Việt Nam - VCCI mời đồng tổ chức Diễn đàn Đa phương 2021 và Hội thảo kỹ thuật với chủ đề nâng cao trình độ người lao động trong bối cảnh dịch bệnh và cách mạng công nghiệp lần thứ tư tại Việt Nam.

Đại diện Viện LIGHT vinh dự được đề cử thay mặt các tổ chức xã hội Việt Nam tham gia đồng chủ trì tại Diễn đàn nhân dân ASEAN 2020, đại diện cho Việt Nam tham gia trình bày tại Diễn đàn ASEAN năm 2021, được Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam đề cử là 1 trong 100 phụ nữ tiêu biểu của năm 2021 vì những đóng góp tích cực cho cộng đồng....

2. Một số đóng góp trong công cuộc phòng chống đại dịch COVID-19:

Viện LIGHT đã tích cực và chủ động liên kết các tổ chức, các nhà khoa học trong việc tìm kiếm các nguồn lực và hợp tác với các cơ quan chính phủ trên các lĩnh vực:

- Nghiên cứu tác động của dịch tới các nhóm yếu thế, lao động tự do, người di cư... trên cơ sở đó xây dựng các khuyến nghị, đề xuất chính sách với các cơ quan Chính phủ. Cụ thể là Viện LIGHT với tư cách là Chủ tịch mạng lưới Mnet, đã gửi Khuyến nghị chính sách tới Văn phòng Chính phủ và các Bộ ngành liên quan vào tháng 4/2020 và tháng 7/2021 về các gói hỗ trợ An sinh xã hội cho người lao động tự do, người lao động bị mất việc; phối hợp với Hội Liên hiệp Phụ nữ ký kết các khuyến nghị gửi tới các chủ nhà trọ để giảm tiền trọ cho lao động di cư...

- Hỗ trợ thu thập các thông tin phản hồi từ các đối tượng thụ hưởng, kịp thời cập nhật và hỗ trợ cơ quan quản lý xây dựng các hướng dẫn, điều chỉnh cho phù hợp (đang hỗ trợ kỹ thuật cho Bộ Lao động Thương binh và Xã hội triển khai “Hỏi – Đáp chính sách” trên các kênh thông tin của Bộ và các tổ chức xã hội...)

- Tham gia truyền thông phổ biến chính sách tới các nhóm đối tượng yếu thế, và hưởng lợi: thông qua các kênh truyền thông đại chúng, truyền thông xã hội, các tổ chức xã hội, các nhóm tự lực là người lao động tự do, người di cư...

- Chia sẻ các kinh nghiệm quốc tế, trong nước: tổ chức và tham gia các Diễn đàn, Hội thảo khoa học về phòng chống dịch cũng như các vấn đề về An sinh xã hội, sinh kế và phát triển kinh tế hộ gia đình, chăm sóc Sức khỏe...

- Huy động và kết nối các nguồn lực quốc tế, nguồn lực từ cộng đồng: Master Card và tổ chức Care quốc tế hỗ trợ vốn cho 1.000 phụ nữ khôi phục kinh doanh

sau dịch, tổ chức Oxfam quốc tế hỗ trợ hơn 2.000 lao động tự do bị ảnh hưởng nặng bởi dịch, hợp tác với Hội liên lạc với người Việt Nam ở nước ngoài trong việc tìm kiếm các nguồn tài trợ từ Việt kiều các nước cũng như tham gia tổ chức Hội thảo chia sẻ kinh nghiệm giữa các nhà khoa học là Việt kiều các nước...

3. Một số ý kiến đề xuất với Thủ tướng Chính phủ:

Đề đội ngũ trí thức, các nhà khoa học có thể đóng góp được hiệu quả hơn trong thời gian tới, xin có kiến nghị:

- Có chiến lược và kế hoạch phát huy trí tuệ của các nhà khoa học, trí thức đã và đang đóng góp tích cực tới An sinh xã hội – Chăm sóc sức khỏe cộng đồng - Bình đẳng giới và các vấn đề phát triển xã hội.

- Có chính sách động viên khuyến khích đội ngũ các nhà khoa học, trí thức một cách kịp thời và bình đẳng, không phụ thuộc việc họ đang làm trong cơ quan nhà nước hay các tổ chức KH&CN ngoài công lập, các tổ chức xã hội...

- Quan tâm tới các tổ chức KH&CN, các tổ chức xã hội hơn nữa, đảm bảo có các kế hoạch và chính sách cụ thể cho việc phát triển các thành phần trong xã hội một cách đồng đều và bền vững, đảm bảo sự hợp tác hiệu quả giữa nhà nước với doanh nghiệp và hệ thống các hội ngành, các tổ chức xã hội. Cần đặc biệt chú trọng vai trò của Liên hiệp các Hội KH&KT Việt Nam – cơ quan tập hợp của hàng nghìn tổ chức và hàng triệu các nhà khoa học trí thức hàng đầu Việt Nam – là đầu tàu tổ chức và kết nối, định hướng và nâng cao năng lực, phát huy trí tuệ và sự đoàn kết của các tổ chức và các nhà khoa học, trí thức Việt Nam.

- Hỗ trợ và ghi nhận vai trò của các cá nhân, các tổ chức xã hội có uy tín, hội đủ các điều kiện về TÂM - TÀI - TẦM, có tinh thần yêu nước - ý chí vững vàng – trí tuệ sáng suốt và có những đóng góp tích cực. Chính các nhân tố này đã và đang đóng vai trò như một “thành tố không thể thiếu” tham gia vào quá trình xây dựng đất nước, góp phần tạo thêm sức mạnh nội tại của quốc gia cũng như cũng như đóng góp quan trọng cho sự thành công của ngoại giao nhân dân, xây dựng hình ảnh một Việt Nam thống nhất và hùng cường.

Cuối cùng, cho phép tôi thay mặt các nhà khoa học, trí thức đã và đang làm việc tại các tổ chức KH&CN, các tổ chức xã hội, tổ chức cộng đồng xin được gửi tới Thủ tướng lời chúc sức khỏe và lời biết ơn chân thành nhất. Cảm ơn Thủ tướng và các thành viên Chính phủ trong thời gian qua đã vô cùng vất vả, hết lòng vì sức khỏe và tương lai của người dân Việt Nam. Chúng tôi tin tưởng rằng với định hướng sáng suốt của Đảng, với sự chỉ đạo sâu sát và quyết liệt của Thủ tướng và các thành viên Chính phủ, với sự chung sức đồng lòng của đại diện các nhà khoa học và trí thức có mặt tại Hội nghị hôm nay, chúng ta sẽ sớm khống chế được dịch bệnh, người dân được trở về với cuộc sống bình thường mới, và Việt Nam sẽ tiếp tục phát triển vững mạnh.